

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Idea Theologiæ Specvlativæ

Petrus <a Sancto Josepho>

Coloniæ, 1648

XVI. De Scientia Christi.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38884

attingunt, seu quia non sunt viatores, ut notat S. Th. 3. p. q. 7. ar. 8. Non tertium, quia Joannes Baptista dicitur plusquam Propheta, non quod non esset Prophe- ta, sed quia aliis Prophetis excelluit, tum aliis de cau- sis, tum maximè, quia Christum, quem alii futurum prædixerant, præsentem vidit, & digito monstravit; simpliciter tamen fuit inferior Christo, qui potiori jure plusquam Propheta vocari potuit.

CAPUT XVI.

De Scientia Christi.

RÉSOLUTIO I. *Christus ut homo habuit scien- tiam aliquam, seu cognitionem creatam.*] RA- TIO est, quia quælibet res est propter suam opera- tionem, atque propria operatio animæ intellectu præditæ, qualem habebat Christus, est actualis cog- nitio, seu intellectio, ergo Christus talem aliquam cognitionem habuit; aliàs frustra ipsi concessus fuisset intellectus humanus, quod dici non potest. *Con- firmatur*, tum quia nulli creaturæ intellectuali de- negatur cognitio proportionata suo intellectui, er- go neque Christo ut homini; tum quia Christus ut homo, eliciebat varios actus voluntatis liberos: ii autem supponebant actus proportionatos, ex parte intellectus.

Dices 1. Christus ut homo potuit intelligere per scientiam increatam, ergo hæc sufficit. Antecedens probatur, quia si divina essentia potest uniri intel- lectui creato, sub ratione speciei intelligibilis, seu impressæ, ut constat *ex lib. 1. cap. 8.* cur non etiam po- terit illi uniri, sub ratione speciei expressæ, seu actus intelligendi? *Respondeo* causam esse, quia actus intel- ligendi, procedit ab intrinseco vitæ principio, non autem species intelligibilis; quare essentia Dei cum nequeat procedere ab intellectu creato, non potest illi uniri sub ratione intellectiois, aut speciei expressæ; esto illi uniri possit sub ratione speciei in- telligibilis.

Dices 2. Verbum divinum quia est formalis substantia, potest supplere defectum substantiæ creatæ, ergo etiam cum sit formalis intellectio, potest agere vices intellectiois creatæ. *Non sequitur*, quia non est de ratione substantiæ, ut procedat ab intrinseco vitæ principio, sed tantum ut sit terminus naturæ, tamque ultimatum compleat.

Quo loco adverte 1. In intellectu Christi fuisse habitus & actus naturalis ordinis; actus quidem, quia intellectio actualis est quædam magna perfectio intellectus, ad quam ipse tendit, quamque exigit ex natura sua; quare dici nequit quod Christus tali perfectione caruerit. Habitus etiam, quia si in aliis hominibus reperiuntur habitus scientiæ naturalis, in Christo denegandi non sunt præsertim quia scientia naturalis erat in Christo permanenter, eaque utebatur quando volebat.

Adverte 2. Fuisse etiam in intellectu Christi actus & habitus ordinis supernaturalis, actus quidem, tum quia Christus habebat claram cognitionem mysteriorum fidei, quæ non poterat non esse supernaturalis, tum quia cum esset beatus, fruebatur visione Dei, quæ est actus supernaturalis. Habitus etiam, quia intellectus Christi ad actus supernaturales elevari debebat per principium aliquod ejusdem ordinis, idque habitualiter permanens, ut Christus ageret quando vellet, & operatio fieret modo magis connaturali.

RÉSOLUTIO II. *Christus habuit in hac vita scientiam beatificam, per quam non videbat in Deo omnia possible, videbat tamen per illam, quæcunque Deus novit scientia visionis, seu omnia futura.*] **PRIMA PARS PROBATUR.** ex verbis illis Joan. 27. Pater quos dedisti mihi, volo ut ubi sum ego, & illi sint mecum, ut videant claritatem meam quam dedisti mihi. Congruentiæ variæ afferri possunt; præcipua videtur, quod cum Christus esset Deus, & homo, adeoque inter utramque illius naturam esset perfecta unio,

con-

congruum erat ut humanitas clarè cognosceret ob-
jectum illud infinitum, cui substantialiter unita erat.
Tanta etiam est perfectio unionis hypostaticæ, ut
merito illam consequi videatur, tanquã proprietas
ipsi moraliter debita, scientia beatifica, & perfectio-
nes similes quæ communiter Christo tribuuntur.

Dices, oppositum colligi ex verbis illis *Luce 22.*
Nonne oportuit Christum pati, & ita intrare in glo-
riam suam? & ex illis *Ioan. 7.* Nondum erat spiritus da-
tus, quia nondum erat Christus glorificatus. *Sed fru-*
strà; hæc enim communiter intelliguntur de gloria
integra & perfecta, quæ præter gloriam animæ in-
cludit gloriam corporis, quam Christus non habuit,
nisi post resurrectionem suam.

Secunda pars ostenditur, quia si Christus ut homo,
videret in Deo omnia possibilia, sequeretur eum
comprehendere omnipotentiam Dei, atque adeo
Deum ipsum, quod repugnat, eò quòd Deus cum sit
infinite cognoscibilis, comprehendi nequit per co-
gnitionem finitam, qualis est omnis animæ Christi
cognitio.

Dices ex Fulgentio, Christus habet plenam suæ
Deitatis notitiam, ergo illam comprehendit, & per
illam omnia possibilia. *Respondet* habere plenam Dei-
tatis notitiam, quatenus nihil est formaliter in Deo,
quod actu clarè non videat; non autem quòd illum
videat omnibus modis quibus ex se videri potest,
quod est eum comprehendere.

Quæres an Christi anima haberet prædictam co-
gnitionem, saltem in habitu; aliqui affirmant, qui ta-
men addunt, eam non posse simul omnia videre in
actu secundo, sed tantum hæc, vel illa pro arbitratu
suo, vel prout Deus revelare voluerit. Hoc tamen nõ
placet, quia sequeretur visionem beatam posse va-
riari, & consequenter Christum mox magis, mox
minus beatum esse posse.

Dices id non sequi, quia non contingeret muta-
tio in visione ipsius Dei, qui est primum visionis
objectum,

objectum, sed in visione creaturarum, quæ pertinent ad objectum secundarium. *Contrà*, nam cum Deus visus sit ratio videndi creaturas, repugnat visionem creaturarum mutari, quin in visione ipsius Dei contingat aliqua variatio:

Tertia pars suadetur, quia ex communi sententia, beati vident in Deo quæcunque spectant ad eorum statum, atqui omnia futura spectant quodammodo ad statum Christi, ergo illa omnia videt. Probatum minor, nam inter futura præcipuè numerari solent cogitationes; quæ ab Angelis, & hominibus per totam æternitatem elicientur; illæ autem quodammodo spectant ad statum Christi, cum ipse sit caput Angelorum, & hominum; iudexque vivorum, ac mortuorum constitutus sit.

Dices 1. Si Christus videt quæcunque Deus novit scientia visionis, ille comprehendit eiusmodi scientiam, atque adeò Deum ipsum. *Respondeo* non sequitur, quia etsi anima Christi videat Deum non tamè illum comprehendit; tum quia etsi clarè videat omnes creaturas existentes, non tamen eadem claritate qua Deus eas intuetur.

Dices 2. Quæ Deus videt scientia visionis, sunt infinita, ergo non possunt omnia simul ab anima Christi videri, cum illius cognitio sit finita. *Non sequitur*, ut enim Christus videat infinita, non opus est quod illius cognitio sit infinita, sed tantum quod sit altior & perfectior quavis alia cognitione, quæ ad tot objecta pertingere non possit, ut patet in cognitione ipsius Dei, qui est objectum infinitum.

RESOLUTIO III. *Christus habuit scientiam per se infusam & supernaturalem, à beata distinctam.* RATIO est, quia cum res supernaturales clarè, & intuitivè cognosci possint extra Verbum, negandum non est quin eo modo à Christo cognoscerentur, cū hoc ad majorem illius perfectionem conducatur; at non per scientiam beatam, quia per hanc non cognoscuntur nisi in Verbo; nec per fidem, quia hæc Christo non

DE CHRISTO CAP. XVI. 251

non competebat, & per eam res non cognoscuntur nisi obscure; nec per scientiam naturalem sive acquisitam, sive per accidens infusam, quia hæc terminatur ad objecta naturalia: ergo per scientiam intrinsecè supernaturalem, & per se infusam.

Hinc autem constat 1. Christum per scientiam infusam, cognovisse res omnes supernaturales creatas, cum non sit potior ratio de una, quàm de alia. Neque dicas non posse videri claram visionem Dei, quin Deus ipse videatur, hoc enim falsum est, quia cum visio Dei respiciat Deum, ut aliquid extrinsecum, ea potest videri etsi Deus non videatur intuitivè. Et idè dic de unione hypostatica.

Constat 2. Per eandem scientiam Christum novisse Deum unum & trinum, quantum ad cognitionem quòd sit, quia cum per illam clarè cognosceret res supernaturales, quæ immediatè & intrinsecè dicunt ordinem ad Deum unum & trinum, consequenter per illam cognoscebat Deum unum & trinum esse. Nihilominus per ejusmodi scientiam non cognoscebat Deum quidditivè, cum talis Dei cognitio haberi non possit, nisi per lumen beatificum, quod est altioris ordinis.

Constat 3. Beneficio ejusdem scientiæ Christum novisse cordium cogitationes, nam cum eas cognosceret, ut satis patet ex toto Evangelio, neque tantum per scientiam divinam, quia cum sit constitutus iudex omnium hominum, quoad omnes eorum cogitationes & actus, ea cognoscere debebat etiam ut homo, quæ ut talis iudicaturus erat: At neque solum per scientiam beatam, quia sic non cognoscuntur nisi in Verbo, decebat autem cognosci in proprio genere: quare reliquum est ut per scientiam infusam earum cognitionem habuerit. Idem autem dicendū ob rationis paritatem, de futuris contingentibus ab hominum libertate pendentibus, quorum pleraque Christus prædixit, negationem Petri, Judæ prodicionem, &c.

Quaeres 1. Quodnam fuerit principium efficiens, quod cum intellectu Christi concurrebat ad cognitionem rerum, quae sub scientiam infusam cadunt. *Respondeo 1.* ad hoc admittendas esse species aliquas, cum haec sint necessariae ad cognitionem, quando saltem objectum non est praesens intellectui. 2. Eas species debere esse multiplices, cum vix credi possit eadem specie posse cognosci res omnes, quae sub scientiam infusam cadunt. 3. Eas species esse supernaturales quibus res supernaturales cognoscebantur, cum illae sint principium effectivum actus intrinsecè supernaturalis. 4. Praeter species praedictas dari in Christo habitum scientiae infusae, quo scilicet fiat intrinsecè potens ad intelligenda earum objecta: illa enim duo requiri satis patet ex aliis scientiis. 5. Ejusmodi habitum distingui à lumine gloriae, cum Christus ut viator ab actu scientiae infusae cessare posset.

Quaeres 2. Quid dicendum sit de usu scientiae infusae. *Respondeo 1.* Non fuisse necesse quod Christus in usu illius se converteret ad phantasmata, quia utebatur speciebus infusis, quae ut non erant à rebus sensibilibus acceptae, ita independenter ab iis, earumve phantasmatibus agebant. 2. Scientiam illam non fuisse actu discursivam, quia Christus videbat entia supernaturalia unico intuitu, neque ex unius notitia necessario ferebatur in notitiam alterius. 3. Imò nec propriè potuisse Christum discursu uti, in usu praedictae scientiae, quia cum ex communi sententia, omnia supernaturalia intuitivè, & in se immediatè cognosceret, non poterat per unius notitiam, ad cognitionem alterius tanquam ignoti pervenire.

RESOLUTIO IV. *Christus praeditus fuit scientia perfectissima rerum omnium naturalium, quae sub humanam cognitionem cadere possunt.* **RATIO EST,** quia cum ejusmodi scientia magna sit humani intellectus perfectio, nulli majori repugnans, & natura humana ad eam comparandam naturaliter inclinatur, nullè

nulla ratio est cur Christo hominum perfectissimo denegeretur.

Dubium est autem, an Christus propriis actibus ejusmodi rerum naturalium scientiam sibi comparaverit, more aliorum hominum, an vero ea ipsi fuerit per accidens infusa quoad habitus, & species ad ipsam necessarias. *Respondeo*, hoc posterius probabitur videri, tum quia Christus habuit virtutes morales ordinis naturalis per accidens infusas, ut precedenti capite ostendimus: ergo idem dicendum de scientia rerum naturalium, cum non minus perficiendus esset illius intellectus in ordine naturali, quam voluntas; tum quia ex communi sententia, scientia rerum naturalium fuit Adæ infusa, ergo & Christo; sequela patet, quia hæc est magna perfectio, qua non minus decebat Christum præditum esse, quam Adamum; præsertim cum Christus esset caput hominum, longè nobiliori modo quàm primus parens: tum denique quia aliàs cum Christus non diu vixerit, neque in multis locis fuerit, neque à viris doctis didicerit, aut multas experientias fecerit, fatendum erit eum in naturali philosophia non multum fuisse versatum, & plerosque homines quoad hoc, ipsi fuisse superiores, quod sanè à summa illius dignitate, & perfectione videretur alienum.

Neque dicas, Christum ex iis rebus quas expertus est, in omnium devenisse notitiam: hoc enim gratis fingitur, quia innumera sunt avium, piscium, herbarum, lapillorum, aliarumque ejusmodi rerum species, quarum Christus nullam unquam habuit notitiam, per sensus externos. Dicere autem eum visa una ave, perfectè cognovisse proprietates aliarum omnium avium, & ita de aliis; hoc certè est intellectum illius humanum, qui ejusdem erat speciei cum nostris, sine fundamento nimium extollere. Maximè cum videamus homines acutissimi ingenii, inspecta, & attrectata re aliqua, non posse certò deprehendere illius effectus, etiam longo tempore, sed ad hoc

requiri, ut eos per sensum aliquem experiantur. Nemo enim unquam iudicasset, magnetem verbi causa, habere vim attrahendi ferrum, nisi propriis oculis expertus esset, ferrum in certa distantia, & quãtitate ab illo trahi. Multò minùs igitur poterit intellectus humanus, visa re aliqua, naturaliter cognoscere res alias innumeras, ab ea specie distinctas: quare ad perfectã earum notitiam longissima opus est experientia, quã in Christo locum non habuit: nisi fortè quis dicat, eum toto illo tempore quo latuit, terras, & maria peragrassè, ut perfectus evaderet Philosophus, quod non minùs absurdum est, quàm quod dicunt aliqui, Angelos ad Christum detulisse species, aut illi applicasse objecta sensibilia omnis generis, ut rerum omnium naturas haberet perspectas.

Dices 1. Luca 2. Jesus proficiebat sapientia, & aetate. Respondeo, proficiebat quoad usum, quia quò grandior fiebat, eò perfectiora opera edebat. Item quia successu temporis cognitionem quandam rerum experimentalem, propriis actibus sibi comparabat.

Dices 2. Christus saepe interrogabat Scribas, & alios, ergo ut ab eis aliquid disceret Non sequitur, sed potius ut ex eorum responsione sumeret occasionem eos docendi, quã ignorabant.

Dices 3. Si Christus scientiam naturalem non acquisivit propriis actibus, ergo intellectus agens in eo fuit superfluous. Non sequitur, tum quia intellectus agens idem erat ac possibilis, tum quia Christus scientiam rerum experimentalem acquisivit, adeoque ipso intellectu agente usus est.

CAPUT XVII.

De voluntate & merito Christi.

RESOLUTIO I. *In Christo ponenda est duplex voluntas, divina scilicet & humana.] EST DE FIDE, ut patet ex 6. & 7. Synodo generali, contra Monothelitas,*